

Ziņa presei

Lauku ceļotājs projekta „Baltijas Zaļā josta” ietvaros iekļauj Latvijas militāro mantojumu tūrisma piedāvājumā

Dzelzs priekšvara mantojums. Gandrīz 40 gadus Eiropu no Barenca jūras līdz Melnajai jūrai dalīja „Dzelzs priekšvars”. Kamēr Eiropas valstīs attīstījās industrija un lauksaimniecība, aizliegtā zona abpus dzelzs priekšvaram saglabājās saimnieciskās darbības neskartā. Pēc Berlīnes mūra krišanas, lai saglabātu dabas vērtības tajā, ir izveidota „Eiropas zaļā josta” - aizsargājamo dabas teritoriju tīkls, kas stiepjas cauri 23 valstīm un veido aptuveni 8500 km garu joslu no Eiropas Ziemeļu galējā punkta, noslēdzoties gar Albānijas, Maķedonijas, Rumānijas, Serbijas, Melnkalnes un Turcijas robežām. Kopumā šī josla ietver 3272 aizsargājamās dabas teritorijas, kas ietilpst 25 km platā buferzonā katrā Zaļās Jostas pusē. Informācija par Zaļo jostu atrodama <http://europeangreenbelt.org>. Projekts „Baltijas Zaļā josta”, vada Ķīles universitāte, piedaloties 25 partneriem no valstīm ap Baltijas jūru, iekļauj Eiropas Zaļajā jostā līdz šim iztrūkstošo Baltijas valstu un Polijas posmu. Projektu atbalsta ES Baltijas jūras reģiona programma.

Šodien var tikai ar grūtībām iztēloties, ka pārdesmit gadus atpakaļ pie Baltijas jūras varēja piekļūt tikai dažās, īpaši norādītās pludmales vietās. Pie jūras iziet bija atļauts tikai dienas gaišajā laikā, un nakts laikā pludmales tika uzartas un izgaismotas ar milzīgiem prožektoriem. Lielie novērošanas torņi vēl dažviet ir saglabājušies kā liecinieki no stingrās robežapsardzes laika. Lai apciemotu piekrastē dzīvojošus radniekus vai draugus, bija nepieciešama speciāla atļauja, kas jāuzrāda kontroles punktos. Dažkārt atļaujas netika izsniegtas vai kontroles punktos netika atzītas. Kolkasraga, kas šķir Baltijas jūru no Rīgas jūras līča, apkārtnes iedzīvotājiem nebija ļauts peldēties Baltijas jūrā, jo pastāvēja drauds, ka tie varētu izlemt peldus šķērsot jūru uz Gotlandes salu, kas atrodas 150 km attālumā. PSRS ārējā robeža bija stratēģisks objekts un nekāda veida lieka uzmanība tai nebija vēlama. Ir skaidrs, ka šajos reģionos attīstība bija stingri ierobežota, tādējādi ļaujot dabai saglabāties neskartai.

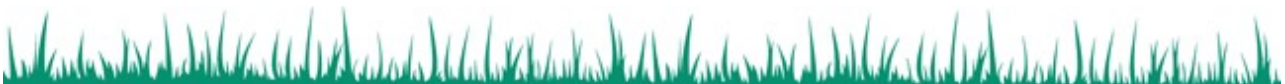
„Leņineklis” Kurzemes mežos starp Īvandi un Gudeniekiem tiek izmantots kā kontrolpunkts piedzīvojumu sacensībās

Militārā mantojuma vietas - potenciāls tūrisma resurss.

Padomju armijai aizejot no Latvijas teritorijas, daudzi objekti kļuvuši brīvi pieejami. Tā ir unikāla iespēja veidot mūsdienīgu, konkurētspējīgu tūrisma piedāvājumu. Liepājas karostas cietums, Līgatnes pazemes bunkuri ir veiksmīgākie piemēri, kas ieguvuši pelnītu popularitāti. Arī Mores kauju muzejs, Kurzemes cietokšņa muzejs Zantē, Īles partizānu bunkurs un tagad arī leitnanta Roberta Rubeņa bataljona muzejs Ugālē. Diemžēl nereti nenovērtējam tūrisma resursu potenciālu, kāds ir nesenās pagātnes lieciniekiem – „leņinekļiem”, pamestajiem armijas kontrolpunktiem, artilērijas raķešu angāriem. Daudzi pamestie armijas objekti ir neapsaimniekoti un pamazām pārvēršas drupās, taču, izmantojot struktūrfondu finansējuma iespējas, tos iespējams pārvērst par saistošiem tūrisma objektiem. Militārā mantojuma tūrisms ir populāra tēma un tam ir sava konkrēta mērķauditorija. Apsekojot konkrētos objektus, projekta ietvaros top leteikumi militārā mantojuma objektu ilgtspējīgai izmantošanai tūrismā Natura 2000 un citās aizsargājamās dabas teritorijās”. Tie balstīti uz konkrēto objektu pieejamību, atrašanās vietu, pievilcību tūristiem (kā militārā mantojuma objektiem, tā arī dabas vērtībām), nepieciešamajiem ieguldījumiem, ekoloģisko jūtīgumu un citiem aspektiem. Ieteikumus izstrādā tūrisma un dabas aizsardzības speciālisti, tie būs brīvi pieejami visiem interesentiem.

Vīlpa iela 12-21, Rīga, LV-1083, tālr.: 67617600, fax: + 67830041

e-pasts: lauku@celotajs.lv, <http://www.celotajs.lv>

LAUKU CEĻOTĀJS

Bijušo militāro objektu datu bāze pieejama internetā.

Cirpstenes zenītraķešu bāze

Projekta „Baltijas Zaļā josta” ietvaros Lauku ceļotājs apsekojis 80, dažādu laiku militāros objektus. Nereti Dzelzs priekš kara laikā militārajām vajadzībām izmantotas vēl „cara laika” un I pasaules kara militārās būves, tādēļ apzinātas arī daudzas no tām. Esam izveidojuši datu bāzi ar fotoattēliem un aprakstiem par to, kādām vajadzībām šie slepenie objekti kalpojuši, kādi notikumi tur risinājušies, kā armijas klātbūtne ietekmēja vietējo cilvēku ikdienas dzīvi. Katram objektam ir fotogalerija, tas atzīmēts Google kartē, kur iespējams skatīt tā stratēģisko novietojumu satelītu uzņēmumā. Gandrīz katram ir arī savs stāsts, joks, leģenda, ko stāstījuši aculiecinieki, un kam datu bāzē atvēlēta īpaša sadaļa. Datu bāze pieejama Lauku ceļotāja mājas lapā ikvienam interesentam:

http://www.celotajs.lv/cont/wrth/military_lv.html .

Lauku ceļotājs aicina dalīties stāstos. Mūsu mērķis nav aicināt cilvēkus doties uz neapsaimniekotajiem (pamestajiem) militārajiem objektiem – bijušajām PSRS armijas daļām, poligoniem, raķešu bāzēm u.c., jo šīs vietas vēl joprojām ir vai var būt bīstamas to apmeklētājiem. Datu bāzē un tajā iekļauto objektu apraksti (arī aculiecinieku stāsti un sniegtās ziņas) ir svarīgi tādēļ, lai mēs neaizmirstu savu vēsturi un to, kas šajās vietās ir bijis un norisinājies. Turklāt, tā ir vēsture, kas jau šobrīd pazūd (līdz ar cilvēkiem) no mūsu kopējām atmiņām. Tādēļ Lauku ceļotājs aicina ikvienu, kam ir savs ar Latvijas militāro pagātni saistīts stāsts, un kas vēlas to publicēt Lauku ceļotāja mājas lapā, sazināties ar mums pa tālr.: 67617600 vai e-pastu: baiba@celotajs.lv . Savu stāstu par katru konkrētu objektu mūsu jaunizveidotajā datu bāzē iespējams ierakstīt ikvienam, kas to vēlas, atverot pie objekta apraksta sadaļu „Stāsts”.

Izdosim militārā mantojuma vietu karti Latvijā. Turpinot iesākto darbu, nākamajā rudenī projekta Baltijas Zaļā josta ietvaros plānojam izdot militārā mantojuma tūrisma objektu karti, kurā iekļausim apmeklējumiem piemērotās vietas. Projekta teritorija ir Latvijas rietumu piekraste, taču kartē iekļausim saistošākās militārā mantojuma vietas visā Latvijā. Aktuāla informācija par projekta gaitu: http://www.celotajs.lv/cont/prof/proj/GreenBelt/GreenBelt_lv.html .

Sagatavoja:
Antra Damberga
Lauku ceļotājs
26450046

Daļēji finansēts ar Eiropas Savienības (Eiropas reģionālā attīstības fonda un Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta) atbalstu

Vīlpa iela 12-21, Rīga, LV-1083, tālr.: 67617600, fax: + 67830041

e-pasts: lauku@celotajs.lv, <http://www.celotajs.lv>

